ve smyslu § 170 zák. č. 221/24 pokládati nelze. Opačný výklad, jaký dává žal. úřad tomuto pojmu, není proto ve shodě se zákonem.

Otázkou, zda by stěžující si firmu stíhala povinnost zaplatiti sporné pojistné podle ustanovení § 8 odst. 1 cit. zák., neměl nss možnosti se zabývati, ježto žal. úřad její povinnost s tohoto hlediska neposuzoval.

Č. 10.890.

Pojištění nemocenské. — Zdravotnictví: * Pokud trvá pojistný poměr ve smyslu zák. č. 33/1888 ř. z., není pojištěnec povinen platiti náklady svého ošetření ve veřejné nemocnici.

(Nález ze dne 25. listopadu 1933 č. 19.871.)

Prejudikatura: srov. Boh. A 4502, 4976/25.

Věc: Pavla F. v P. (adv. Dr. Em. Ducke z Prahy) proti zemskému úřadu v Praze o náhradu léčebného.

Výrok: Nař. rozhodnutí se zrušuje pro nezákonnost.

Důvody: St-lka, úřednice Hospodářské záložny v S., byla jako osoba nemocenským pojištěním povinná pojištěna u Nemocenské pojišťovny soukromých úředníků a zřízenců v Praze. Na poukaz této pojišťovny byla léčena v době od 7. do 18. září 1923 na II. chirurgické klinice university Karlovy v Praze. Tím vznikly léčebné útraty v částce 570 Kč. Jmenovaná pojišťovna odepřela je zapraviti z toho důvodu, že pohledávka tato zanikla promlčením. Výměrem magistrátu hlav. města Prahy z 8. listopadu 1928 byla st-lka vyzvána, aby uvedenou částku se 6% úroky z prodlení od 15. dubna 1928 do 14 dnů pod exekucí zaplatila. Odvolání, jež podala st-lka z tohoto výměru, zem. úřad v Praze nař. rozhodnutím nevyhověl. K námitkám, že st-lka byla členem jmenované pojišťovny, že tato záležitost jest interní věcí mezi ní a klinikou a že jest promlčena, ježto léčení bylo provedeno již v r. 1923, bylo podotknuto, že nárok má povahu veřejnoprávní, takže se na něj nevztahuje promlčení podle § 1486 o. z. o. a dále že poměr st-lky k pojišťovně jest jen soukromý, a není na závadu státní správě, aby vymáhala tuto pohledávku přímo od st-lky jako osoby léčené.

O stížnosti, domáhající se zrušení tohoto rozhodnutí, uvažoval nss takto:

Nárok čsl. státu (II. chirurgické kliniky Karlovy university v Praze) na náhradu útrat, povstalých léčením st-lky na této klinice, který proti ní v řízení správním byl uplatněn, vznikl v září 1923, kdy st-lka byla tam ošetřována. St-lka byla poukázána k léčení na uvedenou kliniku jako do veřejné nemocnice Nemoc. pojišťovnou soukromých úředníků a zřízenců v Praze jako její členka nemocenským pojištěním povinná a u ní pojištěná. Dlužno proto oprávněnost řečeného nároku posuzovati podle právních norem o nemoc. pojištění zaměstnanců platných i v době jeho vzniku, t. j. podle zák. z 30. března 1888 č. 33 ž. z. ve znění zák. z 15. května 1919 č. 268 Sb. (sr. Boh. A 3559/24, 6743/27 a 9289/31).

Na sporu jest pak otázka, zda člen pojišťovny, podrobený zákonné pojistné povinnosti, ošetřovaný na její poukaz ve veř. nemocnici, má ze zákona plynoucí závazek, aby útraty tím vzniklé nemocnici nahradil, odepřela-li tak učiniti pojišťovna. Otázku tuto nutno zodpověděti záporně z těchto úvah:

Podle § 1 zák. č. 268/19 jest pro případ nemoci pojištěna skupina zaměstnanců tam blíže označená. Pojištění toto nastává ex lege. V § 6 zák. č. 33/1888 ř. z., resp. v čl. II zák. č. 268/19 určuje se obsah nároku na poskytování nemoc. podpor, příslušejících pojištěnci po dobu nemoci, a neskončí-li dříve, stanoví se tam podpůrná doba na 39 neděl od počátku nemoci. V čl. VII tohoto zák. uvádějí se pak pokladny (pojišťovny), které jako nositelky pojištění provádějí nemocenské pojištění nařízené v § 1. Z těchto ustanovení plyne jasně úmysl zákona, aby určitému okruhu osob, které si opatřují své příjmy v podstatě zhodnocením své pracovní síly, v případě onemocnění a tím nastalé výdělečné nezpůsobilosti bylo zajištěno po dobu nemoci, nejméně pak po 39 neděl, jednak bezplatné lékařské ošetření, potřebné léky a jinaké therapeutické pomůcky (§ 6 odst. 2 č. 1 zák. č. 33/1888 ř. z.), jednak nemocenská podpora, potřebná k jejich výživě v době nemoci (§ 6 odst. 2 č. 2 tohoto zák.). Tyto zákonné nároky, příslušející osobám ex lege nemocensky pojištěným proti nemoc. pokladnám jsou nepodmínečné a na majetkových poměrech jejich úplně nezávislé. Podle § 8 zák. č. 33/1888 ř. z. může jim býti poskytnuto místo bezplatného lékařského ošetření, potřebných léků a nemocenského bezplatné léčení v nemocnici. Leč ani v takovémto případě nemůže býti požadována od člena pokladny, nemoc. pojištění povinně podrobeného, podle ustanovení nemoc. zák. žádná náhrada útrat vzniklých jeho nemocničním ošetřováním, neboť podle 3. odst. cit. paragrafu jest jen nemocenská pokladna povinna nahraditi veř. nemocnici útraty vzniklé léčením a ošetřováním svého onemocnělého člena ve veřejné nemocnici až do doby čtyř neděl. Nemocnice nabývá tedy právního nároku na náhradu těchto útrat vždy toliko proti dotčené pokladně.

Z toho plyne, že nemocnice jest po zákonu oprávněna požadovati zapravení léčebných a ošetřovacích útrat za člena nemocenské pokladny výhradně a jediné od ní, nikoli však od jejího člena samého (sr. Budw. 4638 A, Boh. A 4502 a 4976/25). Nějaký subsidiární závazek jeho k náhradě oněch útrat v případě, že pokladna odepře je zaplatiti, zákon nezná a nemůže býti odvozován z pouhého faktu léčení, je-li k náhradě léčebného podle zákona povinna po určitou dobu jen pokladna.

V daném případě vycházel žal. úřad z právního názoru, že poměr st-lky k nemocenské pojišťovně soukromých úředníků a zřízenců v Praze jest soukromý. Tento právní názor jest úplně nesprávný. St-lka náležela nesporně k okruhu osob, které podle § 1 zák. č. 268/19 jsou ex lege podrobeny obligatornímu nemocenskému pojištění. Její nemocenská pojistná povinnost plyne proto přímo ze zákona samého a je na vůli st-lky a její zaměstnavatelky zcela nezávislá. Nucené nemocenské pojištění, upravené příslušnými normami jako jeden z oboru pojištění

sociálního, které se pokládá za úkol státní péče sociální, jest povahy veřejnoprávní. Pokladny (pojišťovny) které podle čl. VII zák. č. 268/19 pojištění provádějí jako jeho nositelé, jsou korporace veřejnoprávní tímto úkolem pověřené. Proto také poměr osoby, podléhající ex lege nucenému nemoc. pojištění, k těmto nositelům pojištění jest poměrem veřejnoprávním. Práva a povinnosti z poměru toho vyplývající nejsou upraveny smluvně nějakou soukromoprávní dohodou, nýbrž stanoveny jsou obligatorně zákonnými normami a předpisy na základě nich vydanými. Stížnost vytýká proto právem, že žal. úřad vychází z mylného, zákonu se příčícího názoru, pokládá-li řečený poměr za soukromoprávní.

Z toho, co shora bylo již uvedeno, plyne pak také, že nezákonným jest i právní názor žal. úřadu, stížností rovněž napadený, že poměr st-lčin k jmenované pojišťovně není na závadu, aby vymáhala léčebné útraty přímo na st-lce jako osobě léčené nehledíc k tomu, že byla členkou Nemoc. pojišťovny soukr. úředníků a zřízenců v Praze. Neboť byla-li st-lka touto pojišťovnou ve smyslu ustanovení § 8 zák. č. 33/1888 ř. z. poukázána k léčení na II. chirurgické klinice university Karlovy v Praze, tedy do veřejné nemocnice, byla tato nemocnice oprávněna požadovati léčebné toliko od pojišťovny jako nositelky pojištění st-lčina, nikoli však od ní samé. Pro takovýto nárok není v zákoně nikde opory. Při tom jest pro dnešní spor bez právního významu skutečnost, že pojišťovna odepřela léčebné zapraviti a otázka z jakého důvodu tak učinila, poněvadž tyto momenty na povinnost st-lčinu nahraditi léčebné chirurgické klinice podle toho, co bylo shora řečeno, nemají žádného vlivu.

Nař. rozhodnutí, ukládajíc st-lce povinnost, aby léčebné, o něž jde, nahradila jí sama, spočívá tedy na právních názorech, jež nejsou ve shodě se zákonem.

Č. 10.891.

Pojištění nemocenské, starobní a invalidní: Služební poměr pracovní nebo služební není dán již každým faktickým vykonáváním prací.

(Nález ze dne 25. listopadu 1933 č. 19.872.)

Prejudikatura: srov. Boh. A 4330/25, 6480/27, 8001/29, 9455/31.

Věc: Václav T. v H. proti zemskému úřadu v Praze o nemocenské pojištění.

Výrok: Nař. rozhodnutí se zrušuje pro nezákonnost.

Důvody: Zemědělská nemocenská pojišťovna v Chrudimi předepsala st-li výměrem z 24. října 1929 za Růženu V. pojistné nemocenské od 1. června 1926 a invalidní od 1. července 1926, obojí do 31. prosince 1928 s úroky z prodlení, úhrnnou částkou 1.196 Kč 80 h.